

Kod ucznia

Suma punktów

2010/2011

KONKURS GEOGRAFICZNY

EUROPA – STARY ŚWIAT

województwo
kujawsko – pomorskie

ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia.

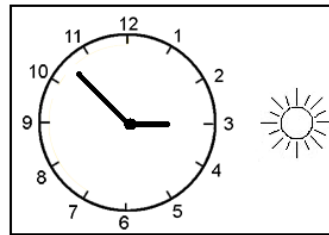
Test składa się z 29 zadań. Na jego rozwiązanie masz 120 minut. Czytaj uważnie wszystkie polecenia. Starannie zapisuj odpowiedzi. Jeżeli nie potrafisz rozwiązać zadania przejdź do następnego, wrócisz do niego później. Test wypełnij długopisem lub piórem. **Nie używaj korektora.**

Życzymy Ci powodzenia!

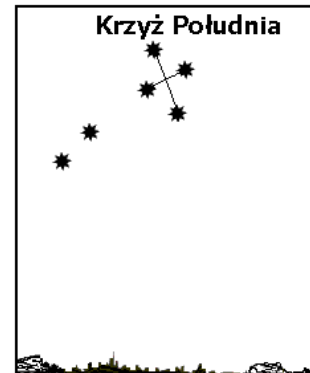
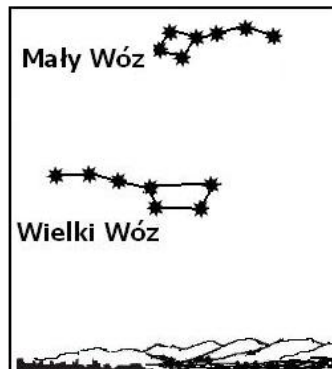

1. Rysunki przedstawiają sytuacje pozwalające wyznaczyć kierunki w terenie: (0-5p.)

A – wyznacz strzałką na tarczy zegara kierunek północny.

B – Wskaż „X” na linii widokowego i podpisz jeden z kierunków głównych.

C - Czy ze wszystkich powyższych sposobów wyznaczania kierunków mógł korzystać Krzysztof Kolumb wypływając z Europy w poszukiwaniu drogi do Indii?
Odpowiedź uzasadnij podając dwa argumenty.

.....
.....

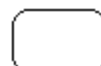
2. Uporządkuj według kolejności wydarzenia z historii odkryć geograficznych. Wpisz w kratki odpowiednie numery. (0-2p.)

1. – Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba.
2. – Pierwsze opłynięcie Ziemi przez wyprawę Ferdynanda Magellana.
3. – Odkrycie wybrzeży Australii przez Jamesa Cooka.
4. – Badania Australii przez Pawła Edmunda Strzeleckiego.
5. – Odkrycie Antarktydy przez F. Bellingshausena.
6. – Odkrycie drogi morskiej do Indii przez Vasco da Gamę.

pierwsze					ostatnie

3. Dopisz nazwiska wybitnych Polaków do ich odkryć i dokonań. (0-3p.)

- – pierwsza Europejka na szczycie Mt. Everestu
- – pierwszy zdobywca obu biegunów Ziemi w ciągu jednego roku
- – odkrywca pierwszego układu planetarnego poza Układem Słonecznym

4. Rysunki przedstawiają pozorną wędrówkę Słońca nad widnokreślami w szerokościach geograficznych biegunów, koła podbiegunowego i zwrotnika w dniach równocy i przesilen.

Rozpoznaj sytuacje, zapisz pod rysunkami wszystkie możliwe rozwiązania. (0-5p.)

Data: Miejsce:	Data: Miejsce:	Data: Miejsce:
	Data: Miejsce:	Data: Miejsce:

Mapa do zadań 5-7

5. Rozpoznaj i podpisz na mapie ocean, wpisz w ramki nazwy cieśnin łączących go z sąsiednim oceanem. (0-3p.)

6. Cyfry 1-5 wskazują położenie najdalej na północ wysuniętych przylądków na wybranych kontynentach. Podkreśl poprawne zestawienia. (0-2p.)

- **3** – Ameryka Północna– Przylądek Murchisona
- **2** – Azja – Przylądek Czeluskin
- **1** – Europa – Przylądek Biały
- **2** – Europa – Przylądek Północny
- **3** – Ameryka Północna – Przylądek Gallinas

7. Literami a, b, c zaznaczono rejony wydobywania ropy naftowej z dna morskiego. (0-7p.)
 Na jednej z platform wiertniczych 22 VI o godzinie 18⁰⁰ czasu uniwersalnego zaobserwowano Słońce w zenicie.

A - Określ położenie geograficzne platformy podając współrzędne geograficzne i nazwę akwenu na którym się znajduje.

Obliczenia:

Odpowiedź:

współrzędne geograficzne -
 oznaczenie na mapie -
 nazwa akwenu -

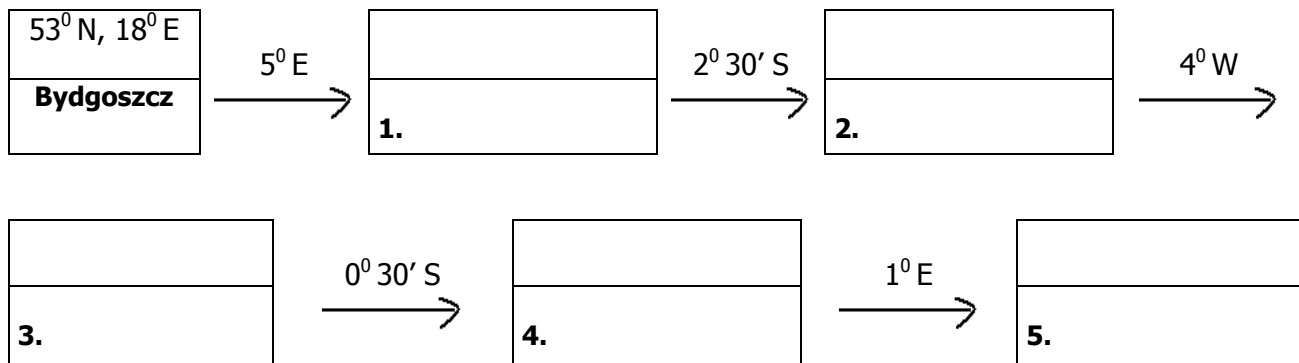
B – Podaj, którą godzinę wskazywał wtedy zegar na wieży ratusza w Toruniu.

Odpowiedź: Zegar wskazywał godzinę

C – Oblicz, na jakiej wysokości tego dnia górowało Słońce w Toruniu (53° 02'N, 18° 42'E).
 Zapisz obliczenia.

Odpowiedź: Słońce górowało na wysokości

8. Schemat i zdjęcia dokumentują podróż po liniach siatki geograficznej, z miasta do miasta. (0-6p.)

A - **Zapisz** współrzędne geograficzne kolejno odwiedzanych miast, przyjmując odległość podaną na schemacie podróży.

Rozpoznaj obiekty przedstawione na zdjęciach. Nazwy miast, w których się znajdują, **wpisz** w odpowiednie miejsca na schemat podróży, a przypisany im numer w okienko przy zdjęciu.

B - **Zapisz** nazwy obiektów przedstawionych na zdjęciach, które wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

numer - obiekt

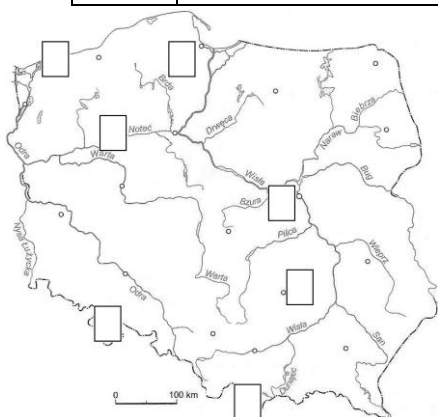
numer - obiekt

numer - obiekt

9. Uzupełnij tabelę dobierając do każdej formy terenu czynnik i proces, który spowodował jej powstanie. (0-5p.)

Czynniki - wiatr, woda płynąca, lądolód, fale morskie, zmiany temperatury, wody podziemne
 Procesy - akumulacja, korazja, erozja, wietrzenie mechaniczne, wietrzenie chemiczne, abrazja

Numer	Forma terenu	Czynnik i proces
1.	Pradolina Toruńsko - Eberswaldzka	
2.	gołoborza na Łysicy	
3.	wydmy śródlądowe w Puszczy Kampinoskiej	
4.	morena czołowa – Wieżyca, 329 m n.p.m.	
5.	Jaskinia Niedźwiedzia	

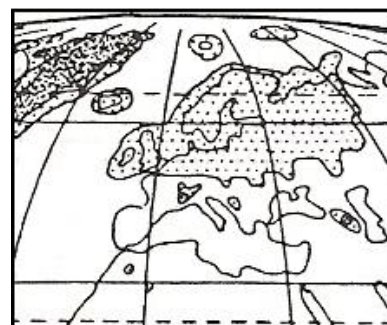
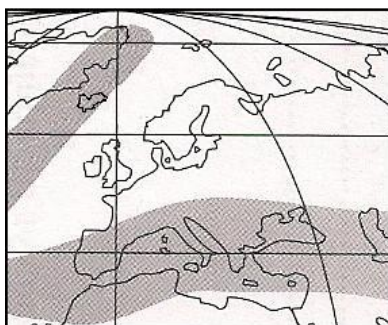

10. Wpisz w kratki na mapie numery z tabeli zadania 9. tak, aby wskazywały miejsca występowania podanych form terenu. Otocz pętlą te kratki, które wskazują położenie form terenu podlegających szczególnej ochronie w parkach narodowych. (0-3p.)

11. Z map świata przedstawiających zagadnienia środowiska geograficznego wycięto poniższe fragmenty. (0-4p.)

A - Jakie zjawiska przedstawiały mapy świata? Wybierz tytuły i podpisz mapy.

- Obszary wieloletniej zmarzliny
- Obszary zlodowaceń plejstoceny i współczesnych
- Obszary sejsmiczne
- Zanieczyszczenie akwenów morskich
- Zasolenie mórz i oceanów

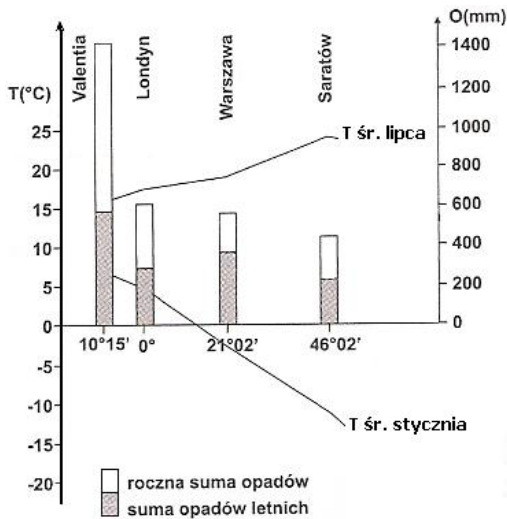
1.

2.

3.

B – Do przedstawienia zjawiska na mapie 2. użyto metody kartograficznej: Podkreśl odpowiedź.

- A – kartogramu B - kartodiagramu C – sygnaturowej D - powierzchniowej

12. Na wykresie przedstawiono średnie temperatury najcieplejszego i najchłodniejszego miesiąca oraz roczne sumy opadów w miastach leżących w Europie na tej samej szerokości geograficznej. (0-5p.)

A - Dokonaj analizy wykresu i odpowiedz na pytanie:
 Jak zmienia się średnia temperatura najcieplejszego i najchłodniejszego miesiąca w miarę oddalania się od oceanu?

.....

.....

B – Zakresuj tę część wykresu, która przedstawia roczną amplitudę temperatury.

C – Oceń prawdziwość zdań, literą P oznacz zdania prawdziwe, a literą F zdania fałszywe.

- W miarę oddalania się od oceanu maleje roczna suma opadów.
- Najmniejsze roczne amplitudy temperatury obserwuje się w głębi kontynentu.
- W Europie w kierunku wschodnim wyraźnie zwiększa się kontynentalizm klimatu.

13. Na podstawie zdjęć obiektów architektonicznych rozpoznaj i podpisz miasta Europy. (0-4p.)

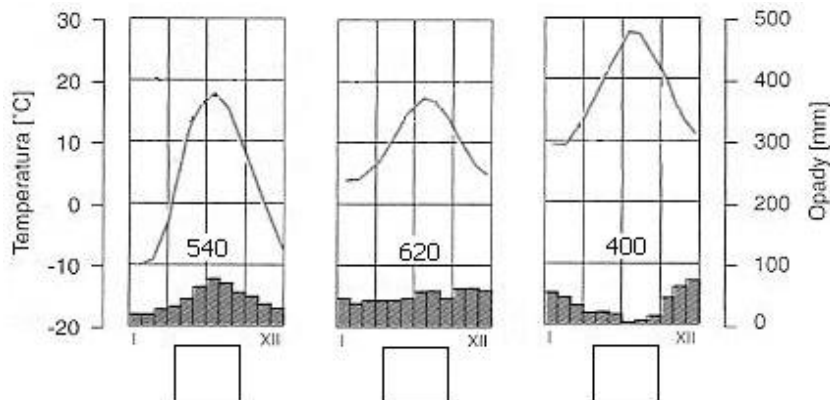
1.

2.

3.

4.

14. Przyporządkuj trzy miasta z poprzedniego zadania do właściwych diagramów klimatycznych. Wpisz w kratki odpowiednie cyfry. (0-3p.)

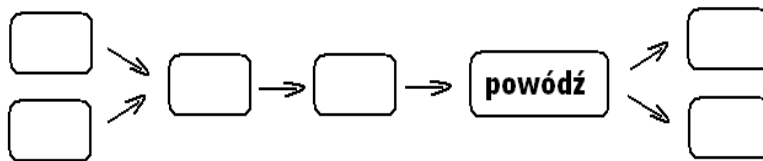
.....

15. Które z wymienionych katastrof i klęsk żywiołowych w Europie zostały wywołane procesami zachodzącymi w atmosferze? Podkreśl poprawne odpowiedzi. (0-3p.)

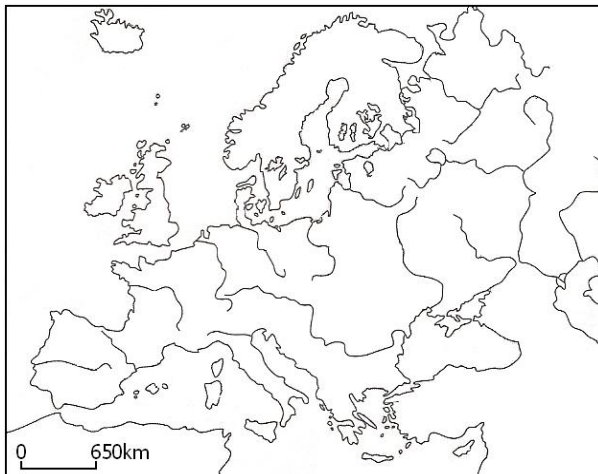
- Paraliż ruchu lotniczego w kwietniu 2010r.
- Pożary lasów w Rosji w sierpniu 2010r.
- Zniszczenia w rejonie Zatoki Biskajskiej przez huragan Klaus w styczniu 2009r.
- Zatopienie jachtów w czasie szkwału na Mazurach w sierpniu 2007r.
- Skażenie radioaktywne Polski w 1986r..
- Zniszczenie Lizbony przez tsunami w listopadzie 1755r.

16. Uzupełnij schemat, wpisując w odpowiednie pola litery (A - F) tak, aby powstał ciąg przyczynowo – skutkowy występowania powodzi. (0-2p.)

- A – wezbranie wody w rzekach
- B – intensywne opady deszczu
- C – straty materialne
- D – przerwanie wałów przeciwpowodziowych
- E – zagrożenie życia ludzi
- F – gwałtowne wiosenne roztopy

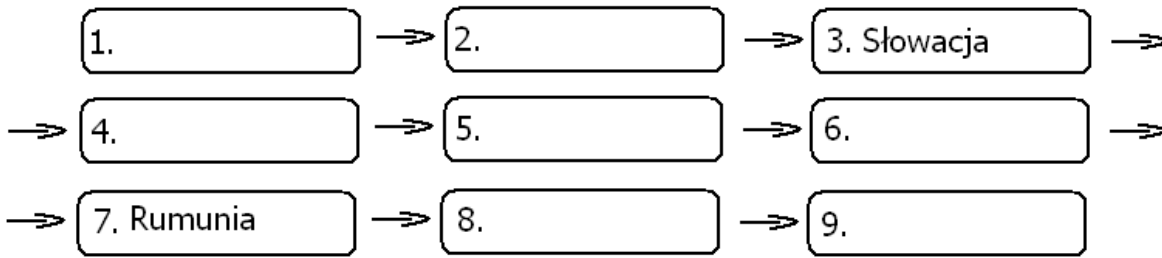

17. Dunaj ma ok. 2 900 km długości. Oblicz, o ile km Dunaj byłby krótszy, gdyby od swych źródeł do ujścia płynął w linii prostej. Zapisz obliczenia. (0-3p.)

Odpowiedź

18. **Wpisz** w ramki nazwy kolejnych państw przez które przepływa Dunaj. (0-3p.)

19. **Zakreskuj** w zad. 18 ramki z nazwami państw, które nie mają dostępu do morza. (0-2p.)

20. W każdym zestawie nazw geograficznych **skreśl** jedną, która **nie spełnia** kryterium przyporządkowania. (0-4p.)

- Jońskie – Kaledońskie - Rodopy – Wogezy – Betyckie
- Kastyljska – Bawarska - Wołyńska – Małopolska – Wołoska
- Wener – Wetter - Sarema - Ładoga - Onega
- Hekla – Ibiza - Stromboli – Etna - Santoryn

21. **Rozpoznaj** krainę po opisie. W miejsce kropek **wpisz** odpowiednią nazwę. (0-3p.)

Góry Skandynawskie, Ural, Wałdaj, Masyw Centralny

- – obszar wyżynno - górski w Europie Zachodniej, słynie z wygasłych wulkanów i winnic
- – największy i najwyższy kaledoński łańcuch górski w Europie, silnie przekształcony przez zlodowacenie
- – wyżyna w Rosji, znajdują się tam źródła Wołgi, Dniepru i Dźwiny

22. W notatce o najmniejszych państwach Europy wystąpiły poważne błędy. **Dokonaj** korekty tekstu i **sporządź** erratę (sprostowanie omyłek w tekście). **Zakreśl** w tekście niewłaściwe sformułowania. (0-3p.)

Europa jest najbardziej podzielonym pod względem politycznym kontynentem. Państwa o bardzo małej powierzchni określa się popularnie mianem „minipaństw”. Na Lazurowym Wybrzeżu znajduje się jest Księstwo San Marino. W Pirenejach położona jest Malta, a w Alpach, graniczący z Austrią i Szwajcarią, Liechtenstein. Enklawą w Europie jest Watykan. W skład Beneluksu wchodzi Belgia, Holandia i jedno z najmniejszych państw Europy – Monako.

Errata

JEST(sformułowanie błędne)	POWINNO BYĆ

23. Ruda żelaza wydobywana na północy Szwecji jest przeznaczona głównie na eksport. Transport rudy odbywa się na ogół drogą kolejową do portu Luleå, nad Zatoką Botnicką lub do położonego bardziej na północ, portu Narwik w Norwegii. **Wyjaśnij**, podając cechy środowiska przyrodniczego, dlaczego przez kilka miesięcy w roku Szwedzi muszą korzystać wyłącznie z portu w Narwiku. (0-2p.)

.....

.....

.....

24. Które, gałęzie przemysłu można opisać, korzystając z wymienionych terminów? Podaj ich nazwy. (0-2p.)

komputery, pralka, maszyny rolnicze, Tychy -

rafineria, węgiel kamienny, Bełchatów, benzyna -

25. We współczesnej gospodarce europejskiej coraz większą rolę odgrywają korporacje ponadnarodowe. **Przyporządkuj** każdej z wymienionych w tabeli korporacji dominującą w niej branżę i **wpisz** nazwę kraju macierzystego korporacji. (0-4p.)

Branże: spożywcza, farmaceutyczna, kosmetyczna, elektroniczna, telefonia komórkowa.

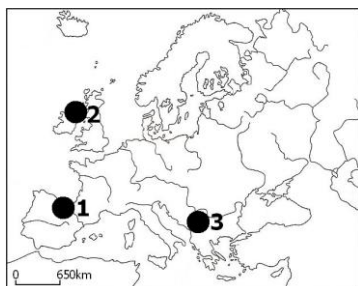
Nazwa korporacji	Dominująca branża	Kraj macierzysty
Nokia		
Bayer		
L'Oreal		
Nestle		

26. W tabeli zamieszczono dane statystyczne dla wybranych państw Unii Europejskiej. **Rozpoznaj** na ich podstawie państwa. **Uzupełnij** tabelę. (0-4p.)

Lp.	Państwo	Liczba ludności w mln	Gęstość zaludnienia os./km ²	Wyznawcy dominującej religii w %	Powierzchnia lasów w %
1.		82,0	230	Katolicy - 32 Ewangelicy - 31	29
2.		47,1	93	Katolicy - 97	31
3.		61,0	251	Protestanci - 52	12
4.		5,3	16	Luteranie - 80	69

27. Na mapie cyframi 1-3 zaznaczono miejsca niektórych współczesnych konfliktów w Europie. Uzupełnij zapisy w tabeli. (0-3p.)

Numer	Strony konfliktu	Opis
 - Baskowie	Konflikt narodowościowy o autonomię regionu zamieszkałego przez Basków.
2.	Katolicy -	
	Serbowie -	Władze Serbii uważają, że islamscy radykałowie zagrażają Bałkanom i sprzeciwiają się niepodległości Kosowa.

28. Przyporządkuj organizacjom działającym w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych po jednym zakresie działalności. Liczby wpisz do tabeli. (0-3p.)

1. – zajmuje się problemami rolnictwa i żywienia, udziela pomocy żywnościowej
2. – zajmuje się ochroną zdrowia, zwalcza epidemie chorób zakaźnych
3. – działa na rzecz rozwoju nauki, kultury i sztuki, wspiera rozwój oświaty
4. – pomaga dzieciom, chroni dzieci przed przemocą i głodem, walczy z analfabetyzmem

Organizacja	UNICEF	FAO	WHO
Numer zakresu działalności			

29. Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższy opis był prawidłowy.

(0-2p.)

Europa wraz z Afryką i Azją tworzy wspólny, połączony ze sobą blok lądowy, nazywany Starym Światem. Stary Świat razem z Ameryką Północną i częścią Ameryki Południowej zajmuje tzw. półkulę lądową kuli ziemskiej, **w centrum/ na obrzeżu** której leży Europa. Urozmaicona rzeźba z przewagą **górnizin**, występujący na większości obszaru klimat umiarkowany i rozwinięta linia brzegowa tworzą na naszym kontynencie wyjątkowo dogodnymi warunkami życia.

